

Козюпа А.

(наук. кер. – проф. Стрілець В.В.)

студент 1 курсу

Полтавського юридичного інституту

Національної юридичної університету імені Ярослава Мудрого

Поняття вбивства в кримінальному праві України та Королівства Іспанія

Одним з фундаментальних невідчужуваних природних прав людини є право на життя, що зафіксовано у 3 та 27 статтях Конституції України. Кожна людина має невід'ємне право на життя і ніхто не може бути свавільно його позбавлений, тому охорона життя людини є одним із найважливіших завдань кримінального права України [1]. У статті 15 конституції Королівства Іспанія зазначається, що кожна людина має право на життя і на фізичну і психічну недоторканність [2].

У Кримінальному кодексі України (далі – ККУ) умисне вбивство без обтяжуючих і пом'якшуючих обставин (просте вбивство) визначається ч.1 ст. 115 як умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині та карається позбавленням волі на строк від 7 до 15 років. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах визначається ч. 2 ст. 115, яка містить 14 пунктів, а саме: умисне вбивство двох або більше осіб; малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності; заручника або викраденої людини; вчинене з особливою жорстокістю; вчинене способом, небезпечним для життя багатьох осіб; з корисливих мотивів; з хуліганських мотивів; особи чи її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового або громадського обов'язку; з метою приховати інший злочин або полегшити його вчинення; поєднане із зґвалтуванням або насильницьким задоволенням статевої пристрасті неприродним способом; вчинене на замовлення; вчинене за попередньою змовою групою осіб; вчинене особою, яка раніше вчинила умисне вбивство, за винятком вбивства, передбаченого статтями 116-118 ККУ; з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості. Такий злочин карається позбавленням волі на строк від 10 до 15 років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна у випадку, передбаченому пунктом 6 частини другої цієї статті [3].

У Кримінальному кодексі Королівства Іспанія (далі – КККІ) умисне вбивство визначається трьома статтями. Зокрема, ст. 138 трактує умисне вбивство наступним чином: той, хто вбиває іншого, вважається винним у вбивстві та карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах в КККІ визначається ст. 139 та 140. Вбивство хоча б за однієї з наступних обставин (убивство з особливою жорстокістю, для сприяння здійсненню іншого злочину або запобіганню викриттю) карається позбавленням волі на строк від 15 до 25 років. У ст. 140 вказується, що вбивця буде покараний ув'язненням до в'язниці довічно у таких випадках: жертва молодше шістнадцяти років, жертва перебуває в особливо вразливому становищі через вік, хворобу або інвалідність, поєднане із зґвалтуванням вбивство, скоєне групою осіб за попередньою згодою, або злочинною організацією, вбивство двох або більше осіб [4].

Виходячи з вищевикладеного, можна зазначити, що хоча дві зазначені країни належать до романо-германської правової сім'ї, їх кримінальне право у питанні умисного вбивства має ряд відмінностей. Наприклад, довічне позбавлення волі за ст. 140 КККІ є обов'язковим, а за ч. 2 ст. 113 ККУ – це одне з можливих покарань. Покарання за просте вбивство майже однакові.

На відмінності кримінального права зазначених країн впливають такі фактори: вплив релігії, сусідніх держав, національний менталітет, традиції, судова практика. Разом з тим кримінальне права Королівство Іспанія та Україна має й спільні ознаки, оскільки захищає право на людини на життя.

Література:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254.80>.
2. Конституція Королівства Іспанія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1978-31229.
3. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
4. Кримінальний кодекс Королівства Іспанія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>.

Кулинич А.

(наук. кер. – проф. Стрілець В.В.)

*студенка 1 курсу Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Правовий статус Малої Ради як виконавчого органу Української Центральної Ради

Після створення у березні 1917 р. Української Центральної Ради (УЦР) з метою підвищення ефективності функціонування виникла потреба у формуванні її додаткового органу. Таким органом стала Мала Рада.

Спочатку Мала Рада функціонувала як виконавчий орган з офіційною назвою – Комітет Української Центральної ради [1, с. 20]. Рішення про створення Комітету було прийняте на третій день Всеукраїнського національного конгресу – 8 квітня 1917 р., тоді ж й було обрано перших 20 представників та голову – М. Грушевського, заступниками якого стали В. Винниченко та С. Єфремов.

23 квітня 1917 р. на Загальних Зборах конгресу було прийнято «Наказ Українській Центральній Раді», в якому зазначалося, що робота УЦР має провадитися через Комітет УЦР «в конкретній, постійно змінюючійся обстановці моменту». Комітет мав утворити підконтрольні йому комісії для ведення окремих справ [2, с. 72].

Досить швидко повноваження Комітету УЦР почали збільшуватись. Вже 10 червня 1917 р. Комітет затвердив текст I Універсалу, після чого В. Винниченко оголосив його делегатам Всеукраїнського військового з'їзду.

Засідання Комітету УЦР проходили раз на тиждень. Для прийняття законодавчих актів потрібні були голоси 2/3 членів цього органу, а для розгляду інших справ – не менше половини. 15 червня Комітет Центральної Ради постановив «організувати Генеральний секретаріат Української Центральної Ради, який має завідувати справами внутрішніми, фінансовими, продовольчими, земельними, хліборобськими, міжнаціональними й іншими в межах України й виконувати всі постанови Центральної Ради, які цих справ торкаються» [2, с. 105]. По суті Генеральний секретаріату (ГС) було передано виконавчі функції.

Із створенням виконавчого органу Центральної Ради Комітет УЦР не ліквідувався. М. Грушевський під час п'ятої сесії УЦР зазначав, що заснування іншого виконавчого органу ЦР «не усуває Комітету ЦР, котрий має бути «Малою Центральною Радою», яка мала здійснювати законодавчі функції між засіданнями УЦР [2, с. 116]. 29 червня була прийнята Постанова УЦР «Про компетенцію й склад Комітету Української Центральної Ради» [2, с. 143]. Цей документ характеризував Комітет як постійно діючий виконавчий орган із законодавчими функціями. Цей орган скликав загальні чергові та позачергові збори УЦР, готував матеріали на її сесії, збільшував склад Генерального секретаріату, вирішував негайні справи, які належать до компетенції УЦР з подальшим їх затвердженням пленумом Ради [2, с. 144]. Починаючи з липня 1917 р., в офіційних документах замість назви «Комітет» почала вживатися назва «Мала Рада». Такими чином на офіційному рівні цей орган було перейменовано.